

Riksdagens protokoll

2010/11:58

Fredagen den 11 februari

Kl. 09.00 – 10.11

Protokoll
2010/11:58

1 § Meddelande om aktuell debatt

Tredje vice talmannen meddelade att på begäran av Vänsterpartiets riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om barnfattigdom i Sverige anordnas *torsdagen den 17 februari kl. 14.45*.

Från regeringen skulle statsrådet Maria Larsson (KD) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Till talmannen

Begäran om aktuell debatt

Med anledning av Rädda Barnens rapport som presenteras idag och som visar att fattigdomen bland barn i Sverige ökar dramatiskt begär Vänsterpartiet härmed en aktuell debatt. Det är mycket allvarligt att fattigdomen bland barn i Sverige ökar och detta riskerar att få allvarliga följder för såväl enskilda som vårt land för lång tid framöver.

Sverige riskerar att bryta mot barnkonventionen och det är tydligt att barn som har en förälder född i ett annat land är extra utsatta liksom ensamstående föräldrar. Det är en ytterst graverande utveckling för Sverige. Barns uppväxtvillkor är ytterst ett politiskt ansvar. Därför anser vi att riksdagen bör hålla en aktuell debatt i ämnet för att kunna diskutera de förslag som finns.

Stockholm den 1 februari 2011

Lars Ohly

Ordförande

Vänsterpartiet

2 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2010/11:196

Till riksdagen

Interpellation 2010/11:196 Äldre döva
av Eva Olofsson (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 29 mars 2011.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 9 februari 2011

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

*Svar på
interpellationer*

3 § Svar på interpellation 2010/11:175 om Strindbergsjubileet 2012

Anf. 1 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-
ROTH (M):

Fru talman! Berit Högman har frågat mig vilka initiativ jag är beredd att ta för att säkerställa att Strindbergsjubileet blir lika framgångsrikt som Linnéåret samt om några initiativ kommer att tas för att öka anslaget till Strindbergsjubileet utöver tidigare beviljade 200 000 kronor.

Jag vill inledningsvis betona att vi delar beskrivningen av August Strindberg som en portalfigur i den svenska litteratur- och kulturhistorien. Samtidigt vill jag understryka Strindbergs ständiga aktualitet i samtiden, som författare, dramatiker och bildkonstnär både här hemma och utomlands.

Av dessa skäl har regeringen beslutat göra en nationell insats för firandet av Strindbergsjubileet. Som en mindre del av insatserna beslutade regeringen om ett särskilt bidrag till Strindbergsmuseet för arbetet med nya utställningar inför Strindbergsåret. Det är naturligtvis viktigt att kunna ge Strindbergsmuseet möjlighet att under och inför 2012 genomföra särskilda satsningar.

Samtidigt är det angeläget att klarlägga att bidraget till Strindbergsmuseet utgör en del av en helhet. Regeringen beslutade också i december 2010 om att bidra till koordineringen av jubileet för att de aktiviteter som planeras av aktörer i hela landet ska få spridning och uppmärksamhet. Det samordningsansvar som frågeställaren efterlyser finns alltså redan på plats.

Mer konkret handlar det om att Statens kulturråd har fått i uppdrag att ansvara för en samordningsgrupp med berörda intressenter inför året. Uppdraget innefattar bland annat att ta fram en gemensam grafisk profil för Strindbergsåret, koordinera planerade aktiviteter samt informera om och marknadsföra Strindbergsåret. För detta uppdrag får Kulturrådet använda 1 miljon kronor.

Statens kulturråd har dessutom tillsammans med Svenska institutet fått i uppdrag att samverka och förmedla information om aktiviteter till utländska aktörer och de svenska utlandsmyndigheterna.

Till detta ska läggas de insatser som flera nationella institutioner planerar inom ramen för sina verksamheter. Enligt uppgifter som framkommit vid möten som Kulturdepartementet haft med berörda institutioner planerar flera särskilda insatser under året. Det kan handla om både utställningar, särskilda uppläsningar och teater- och dansföreställningar. Bland annat planerar Dramaten ett flertal initiativ såväl på vuxensidan som inom scenkonst för barn och ungdom.

Sammantaget är jag övertygad om att det Strindbergsår vi ser fram emot 2012 kommer att vara fyllt av verksamheter och evenemang som på ett engagerat sätt kommer att manifesteras August Strindbergs självskrivna roll i vår kulturhistoria och, kanske ännu viktigare, i vår samtid.

Anf. 2 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! August Strindberg är en portalfigur i svensk litteratur- och kulturhistoria som är väl värd att ihågkommas. Han var lyriker, dramatiker, prosaist och dessutom konstnär – som det sistnämnda mest känd efter sin död.

År 2012 är det alltså 100 år sedan August Strindberg gick bort. Vi tycker att det är viktigt att ihågkomma detta och att, precis som kulturministern sade, också spegla det i samtiden. När vi i dag ser exempelvis vad som händer i Egypten när det gäller kampen för rättigheter vet vi att August Strindberg var en företrädare och pionjär när det gällde kvinnlig rösträtt. När Arvid i *Röda rummet* strävar efter frihet och sanning i stället för pengar och ära kanske det är ett diskussionsämne så viktigt som något i ett väldigt hårt och kommersialiserat samhälle.

Visst finns det mycket av August Strindberg som kan speglas i nutiden. Det är också mot bakgrund av det som vi tycker att regeringen är snål i frågan.

Min första fundering är om det ändå inte vore önskvärt att vi hade några sorts gemensamma principer. Tittar vi på de resurser som regeringen gav till Ingmar Bergman så var det i en större storleksordning. Ser vi vad den socialdemokratiska regeringen gjorde, och då var det ändå 300-årsminnet av Carl von Linné, är det klart att det är gigantisk skillnad mellan 200 000 kronor och 27 miljoner.

Om jag förstår det rätt är den miljon som statsrådet hänvisar till och som finns på Kulturrådet egentligen 1 miljon mindre till läsfrämjande insatser, för det är från det kontot som dessa pengar är tagna. I takt med att man lägger uppdrag på institutioner utan att tillföra resurser innebär det också en svårighet för institutionerna att planera, och det är faktiskt inte givet att man skapar mer kultur och mer glädje av detta.

Min första fråga är alltså: Finns det inte anledning att se till att vi har ett likartat förhållningssätt, oavsett vem det handlar om?

Anf. 3 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag kan först givetvis instämma med Berit Högman om synen på August Strindberg. Han var en sammansatt person, får man säga, inte minst i sin syn på kvinnor. Där rymdes hela spektrat. Man kan

också tala om hans syn på demokrati och hans syn på judar. Han är även en dramatiker som fortfarande spelas.

Det för mig in lite grann på den fråga som Berit Högman efterlyser svar på, alltså om någon form av sammanhållen strategi. Vi firar varje år ett antal jubileer. Nu firar man till exempel Jussi Björling, och det gjorde man också i fjol. Det sker på många håll och också med ett stort ideellt engagemang. Det är alldeles utmärkt.

Vi har myndigheter och institutioner som har till uppgift exempelvis att spegla både den samtida och den äldre konsten och att spela både nyskrivet och äldre drama och så vidare. Det gäller naturligtvis också under de olika jubileer som vi har. När vi högtidlighåller 100-årsminnet av August Strindbergs död under nästa år är det givet att Dramaten och de olika museerna, såväl de statliga museerna som läns museerna, uppmärksammar detta på olika sätt. Det handlar även inom fotografi och till och med inom trädgårdskonst där Strindberg ju var om inte expert så åtminstone en stor kännare.

Nu sker det så pass mycket inom Strindbergsåret att vi tycker att det finns skäl att samordna aktiviteterna. Just i dag, om en knapp timme, har Kulturrådet bjudit in, tror jag, ett fyrtiotal olika intressenter. Engagemanget är alltså stort för att se hur man kan samordna det här så att man får bästa möjliga effekt.

Jag ser inte att en lösning skulle vara att varje år portionera ut pengar till olika jubileumsändamål, hur framstående de här personerna än har varit, för jag tycker att detta är någonting som ligger inom den ordinarie verksamheten.

När det gäller den extra verksamhet som man vill göra från Strindbergsmuseets sida tyckte vi ändå att det fanns skäl att stödja den, precis som Stockholms stad gör.

Anf. 4 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Lite motsägelsefullt känns det när statsrådet säger att det är rimligt att detta hanteras inom ordinarie verksamhet. Då är det den långsiktiga signal som ska ges över lag, oavsett vem det är fråga om. Vi kan se att summorna är väldigt olika. Den socialdemokratiska regeringen tyckte att Linnéåret var värt 27 miljoner. Den borgerliga regeringen tyckte att Ingmar Bergman var värd, om jag kommer ihåg rätt, någonting på 2,7 miljoner och i det här fallet är Strindberg värd 200 000 och 1 miljon som tas från läsfrämjandeåtgärder. Vi ska absolut ha läsfrämjandeåtgärder, men det kanske inte är *Röda rummet* man börjar läsa om man ägnar sig åt läsfrämjande.

Vi ska ändå tänka på vilken stor människa Strindberg var och vad han betydde, både provocerande och vägledande. Hans begravning sågs av 60 000 människor. Filmen från hans begravning visades på biografen. Det säger något om vilken storhet han var. Det gör också att han lever vidare i samtiden.

Jag vet också att Strindbergsmuseet och Strindbergssällskapet under en längre tid har önskat resurser och naturligtvis är besvikna över att tilldelningen är alldeles för liten. Det kan aldrig vara kulturministerns önskemål att göra organisationer och folk besvikna. Då är det bättre att för tid och evighet ange att den här regeringens inriktning är att det aldrig kommer extra pengar för att högtidlighålla olika större kulturpersonlig-

heter eller andra personligheter, utan det ska inrymmas inom varje organisations och institutions ram. Då gör man i alla fall inte folk besvikna. Det blir inte det tryck och det engagemang som det skulle kunna bli och som vi socialdemokrater tycker att också Strindberg är värd 2012.

Prot. 2010/11:58
11 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 5 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag tycker att det blir väldigt enkelt om man bara ska tala om pengar. Om man satsar ett visst antal miljoner får man ett bättre utfall. Det är inte givet. Vi har väl organiserade institutioner och myndigheter som också har en stark konstnärlig integritet. Vi vet också genom de diskussioner vi har haft inför exempelvis Strindbergjubileet att man självklart kommer att uppmärksamma Strindberg, inte minst i hans roll som dramatiker. En stor del av det sextiotial dramer som han skrev spelas ju än i dag, inte bara i Sverige utan också utomlands. Mest känd är kanske *Fröken Julie*.

Jag minns ett besök på Österåkeranstalten där fångarna spelade *Fordringsägare*. Det kan vara fem sex år sedan. Det visar den aktualitet som han har än i dag.

Jag är inte på något sätt övertygad om att man för att man satsade x miljoner – jag vet att oppositionen alltid har mer pengar, så är det ju – skulle få ett större utfall. Jag vet att det när det gäller litteraturen, som Berit Högman talar om, finns en stor beredskap också inom förlagsvärlden att uppmärksamma Strindberg.

Jag tror att vi kommer att få se och höra väldigt mycket av Strindberg, såväl inom Sveriges Television som inom Sveriges Radio, det som våra ambassader gör utomlands tillsammans med bland annat Svenska institutet, Kulturrådet samt filmer, teater, uppläsningar och föredrag. Jag tror att det kommer att bli ett väldigt spännande år, mycket tack vare att Kulturrådet också på ett tidigt stadium samlar de många intressenter som finns för att se till att det här blir en gemensam satsning, bland annat med en gemensam profil, där man kanske försöker att stödja varandra i stället för att konkurrera med varandra.

Sedan har jag inte sagt att det aldrig kommer att bli någon särskild satsning. Men just när det handlar om Strindbergjubileet är det vår uppfattning att det kommer att uppmärksammas tillräckligt ändå. Och jag tror att de 200 000 kronorna som vi har givit till bland annat Strindbergsmuseet kommer att betyda att även deras möjlighet att bygga spännande utställningar blir väldigt lyckosam.

Anf. 6 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Jag pratade inte bara om pengarna. Jag pratade också om signalsystemet och möjligheten att planera.

Återigen, Strindbergssällskapet och museet har länge önskat sig mer resurser. Statsrådet tycker att Kulturrådet i god tid har fått det här uppdraget. Det kom ett regleringsbrev, om jag förstår det rätt, runt jultid. Och det är inte 1 miljon extra det är 1 miljon mindre till läsfrämjande. Den planeringshorisonten är väl inte särskilt lång om man vill sätta upp en teaterpjäs. Den kan vara tillräckligt lång för en föreläsningsserie.

I det perspektivet är det ändå önskvärt att regeringen kunde vara tydlig. Är det så att Kultursverige inte ska förespeglas att det ges extra re-

surser när vi högtidlighåller kulturpersonligheter eller andra personligheter, ja eller nej? Jag konstaterar att på den frågan svarar ministern: Jo, det kan hända, fast någon annan person. August Strindberg är inte värd mer än 200 000, men någon annan, i framtiden, kan få det. Det innebär en ryckighet och också förhoppningar och besvikelser för kulturlivet framgent. Det tycker jag är synd. Jag beklagar det.

Anf. 7 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag tycker att vi ska avhålla oss från att tala om vad en kulturpersonlighet, August Strindberg i det här fallet, är värd eller inte är värd. Han har en stor ryktbarhet. Det är vi alla väl medvetna om.

Det glädjande med Strindberg är att han ständigt uppmärksammas, inte bara när det råkar vara ett jubileum och man på många håll särskilt vill uppmärksamma detta. Det är alldeles utmärkt. Men jag ser inte att den satsning som Berit Högman skulle göra med ett visst antal extra miljoner skulle innebära att den här satsningen blev väldigt mycket mer lyckosam.

När det handlade om Bergmanfestivalen var situationen delvis lite annorlunda. Man ville bland annat ge Dramaten möjlighet att kunna spela en del av de verk som de annars kanske inte hade haft rättigheter till och även uppmärksamma Bergman i ett internationellt filmsammanhang.

Jag tror att vi inte ska ge oss in på en diskussion om vem som är värd mer eller mindre pengar. Det blir en ohållbar och inte särskilt snygg diskussion, tycker jag. Jag är glad över att det stora engagemanget finns för August Strindberg. Det skulle ha funnits ändå, vare sig vi hade gett mer pengar eller inte.

Jag tycker att vi inte alltför mycket ska ge oss in och styra institutionerna. Jag håller hårt på armlängds avstånd här, på den konstnärliga integriteten. Och jag är väldigt trygg med att institutionerna, såväl scenkonstinstitutionerna som konsthallar, museer och många andra, inte minst den civila sektorn, kommer att uppmärksamma August Strindberg på ett sätt som man kanske inte hade förväntat sig när han gick bort för snart hundra år sedan.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellation 2010/11:176 om kultursponsring

Anf. 8 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Berit Högman har ställt frågor till mig i ämnet kultursponsring. Inledningsvis ställs frågan om det är regeringens uppgift att tala om vad medierna ska skriva om. Vidare frågas det vilket ansvar jag som kulturminister har för att öka kultursponsringen och om det är min inriktning att kulturutbudet i Sverige formas utifrån målet att öka sponsringen.

Slutligen frågar Berit Högman vad jag avser att göra för att öka näringslivets sponsring av kulturen men samtidigt slå vakt om kulturens och konstens oberoende?

Först vill jag lyfta fram att de nya nationella kulturpolitiska målen som riksdagen antog i december 2009 klart och tydligt slår fast att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Målen anger också att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet samt att kreativitet och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. Det är efter dessa övergripande mål som jag och regeringen utformar statens insatser på kulturområdet.

Berit Högman har frågat om det är regeringens uppgift att tala om vad medierna ska skriva om. Självklart är svaret nej.

Som kulturminister har jag ett givet ansvar för att peka på förtjänsterna av och möjligheterna att öka kultursponsring. Jag vill här ta tillfället i akt att klargöra att samma regler gäller för att sponsra kultur som för att sponsra idrott. Olyckligtvis tror många i dag att reglerna ser olika ut. Det finns alltså möjligheter att utveckla kultursponsringen inom ramen för nu gällande regelverk. På regeringens uppdrag har Statens kulturråd under 2010 redovisat ett uppdrag om icke-offentlig finansiering och även tagit fram en strategi för myndighetens fortsatta arbete med frågan. Kulturrådet lyfter bland annat fram att det krävs ömsesidig kunskap och kompetens mellan kultur och näringsliv för att sponsringsområdet ska få framgång.

Jag anser att sponsring av kulturell verksamhet är ett viktigt komplement till offentlig finansiering, och det är angeläget att sponsring uppmuntras. Jag avser att under mandatperioden även arbeta vidare på att förbättra förutsättningarna för att öka den ömsesidiga kunskapen och kompetensen mellan kultur och näringsliv. Detta ska självfallet ske inom ramen för att kulturen fortsatt ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft. Det är positivt om fler i samhället vill vara med och ge kulturen bredare finansieringsmöjligheter och förutsättningar att växa och utvecklas.

Anf. 9 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Det här är faktiskt första gången som kulturministern och jag debatterar en interpellation sedan jag blev ordförande i kulturutskottet. Därför vill jag passa på att göra klart att för Socialdemokraterna och mig är oppositionspolitik absolut inte ett självändamål. Vi har ingen anledning att opponera på kulturens område för opponerandets skull. Tvärtom ska statsråden alltid komma ihåg att regeringen är en minoritetsregering och att det är angeläget att i långsiktiga frågor också ha ett brett samförstånd i Sveriges riksdag så att resultatet blir långsiktigt. Detta tycker jag gäller många frågor på vårt område. Att vara kulturpolitiker är alltid att vara lite i opposition eftersom det alltid finns så många andra områden som gör anspråk på samhällets resurser. Ett sådant område är public service, och samverkansmodellens framtid är ett annat. Den återkommer vi till i en annan debatt.

För att vi ska förstå vart kulturpolitiken är på väg, åt vilket håll vi måste gå, måste vi se vägen. För oss är inte regeringens kulturpolitiska väg alltid så tydlig och därmed utstakad. Det känns som att det hela tiden finns en vilja att marknadsorientera kulturen, att den kulturella allemans-

rätten och tillgängligheten tonas ned till förmån för ett slags teoretisk bild av att kulturen är tillgänglig – men inte i praktiken. Borttagande av fria entréer på våra statliga museer är ett exempel på det.

Även om vi inte är motståndare till sponsorverksamhet på kulturområdet tillåter vi oss ändå att vara skeptiska eftersom frågan om syftet återstår. Är syftet att kulturen i sin helhet ska få mer resurser, eller är syftet att tillföra från exempelvis näringslivet resurser för att sänka skatterna? Vi vet att för den här regeringen finns ett allt överskuggande mål, nämligen att sänka skatter. Kulturministern har själv uttryckt att skatter till exempelvis kultur är att ta pengar från svenska folket. Där har vi en annan uppfattning. Vi tycker att det är smart att ha gemensamma lösningar och gemensam finansiering på de områden som det är viktigt att människor har tillgång till både som utförare och som konsument. Kulturen är just ett sådant område.

Ibland är det inte lätt att se regeringens långsiktiga vision av kulturens plats i samhället. Kan jag, och vi socialdemokrater, känna en trygghet i att ministrarnas ambitioner att höja sponsorverksamheten till kulturen aldrig ska tas till intäkt för att därmed minska samhällsinsatsen och skattepengarna på kulturens område utan att ministrarnas iver att höja sponsorintäkterna också är en iver att totalt öka den ekonomiska insatsen på kulturens område?

Anf. 10 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Jag har stor tilltro till kulturministrarnas och regeringens arbete och initiativ när det gäller satsningarna på att främja kulturen i vårt land.

Vi kristdemokrater har målet att sponsringen av kulturell verksamhet ska öka. Den svenska lagstiftningen är restriktiv på området jämfört med andra länder. Det kommer till uttryck i bland annat Kulturrådets rapport *Kulturens icke offentliga finansiering*. Det handlar givetvis inte om att offentliga medel ska tas bort och helt ersättas av sponsring från privata medel. Den ska ses, som ministern sade tidigare, som ett komplement som ger ökade intäkter. Men lika viktigt är att ge möjlighet för en kulturell institution att nå ut till det som vi ibland kallar den breda allmänheten. Som kristdemokrat menar jag att synen på det offentliga, det privata och det ideella behöver förändras. Möjligheterna för den privata och den ideella – civila – sektorn att samarbeta måste förbättras. Därför är det viktigt med höga ambitioner för ökad sponsring och även avdragsrätt för gåvor, som vi har kämpat för i många år. Även om vi inte diskuterar avdragsrätt för gåvor i dag visar Socialdemokraterna och Vänstern en negativ syn på att människor och företag ska få ge bidrag till de verksamheter som de känner starkt för. Man vill i Bosse Ringholms anda ta in skattemedel för att sedan fördela dem enbart som bidrag.

Eftersom vi vill att sponsringen ska öka vill vi se en del viktiga insatser. En viktig del är att informera och sprida kunskap. Det finns, som vi också hörde ministern säga, större möjligheter till sponsring inom ramen för dagens regelverk än vad många tror. Okunskapen är stor, och här kan mycket göras.

Jag har också ett par frågor till ministern. Alliansen gick redan 2006 till val på att underlätta för kultursponsring. Det är hög tid att vi på allvar börja driva frågan. Hur ser kulturministern på detta? Är kulturministern

beredd att göra en översyn av regelverket och tillämpningen av det-
samma?

Prot. 2010/11:58
11 februari

Anf. 11 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-
ROTH (M):

Fru talman! Välkommen in i diskussionen Roland Utbult.

Utifrån Berit Högmans inlägg kommer det här att bli en diskussion
om mycket mer än det som interpellationen gäller. Vi får väl se var vi
landar.

Jag börjar med sponsring. Sponsring är också en samhällsinsats. När
Berit Högman lite föraktfullt uttalar sig om marknadsorientering och
samtidigt börjar tala om Sveriges Television blir jag ännu mer frågande.
Jag vet att Socialdemokraterna gärna vill öka sponsringen inom Sveriges
Television, som vi annars i detta breda samförstånd tycker ska vara re-
klamfritt. Jag får inte detta att gå ihop, men det kanske Berit Högman vill
utveckla närmare.

Det är givet att vi ska ha ett samförstånd om kulturen i riksdagen, inte
minst därför att kulturen är – inte alltid, men i viss mån – en fråga som
står ovan politiken. Vi behöver en kulturpolitik för att infrastrukturen ska
fungera. Kulturens värde, dess oberoende, självständighet, dynamik, är
något som jag utgår från att vi är överens om.

Om Berit Högman inte tycker att riktningen är klar måste jag rekom-
mendera Berit Högman att återigen läsa den kulturproposition, *Tid för
kultur*, som riksdagen antog i december 2009. Den visar tydligt inrikt-
ningen och antligen en förändring av kulturpolitiken. Vi ska våga för-
ändra och förnya. Mycket av detta är på gång. Det vet jag att Berit Hög-
man också känner till. Vi kan ta en diskussion utifrån det och se var det
är som Berit Högman möjligen saknar en riktning.

Marknadsorientering – vi kan komma in på det här. Jag måste återigen
påminna om att kulturen inte är ett område – gudskelov – som till
hundra procent finansieras med offentliga medel. Den är inte det. Två
tredjedelar av all kultur som vi tar till oss, investerar i, konsumerar eller
hur vi nu vill uttrycka det betalar vi själva ur våra egna plånböcker. Det
är inte ett allt överskuggande mål för regeringen att sänka skatterna, men
det är ett viktigt mål. Vi tycker att det är naturligt att människor får be-
hålla så mycket som möjligt av sina egna intjänade pengar. Här har vi
absolut olika uppfattningar. Det ska finnas gemensamma resurser, och
det gör det även på kulturområdet.

Därför kan jag med viss stolthet ändå säga att vi har försvarat den
statliga kulturbudgeten – vi har till och med ökat den, både i absoluta tal
och i relation till hela statsbudgeten. Det beror bland annat på att vi har
en ekonomi i balans, en ekonomi som fungerar, till skillnad mot väldigt
många andra länder i Europa där man tvingas skära och skära och skära.
Det har inte vi behövt göra, och det ska vi vara väldigt glada över.

Lite kort ska jag återkomma till Roland Utbult om vad vi har gjort för
att underlätta för kultursponsringen. I dag finns det bland annat möjlighet
att få förhandsbesked, som inte fanns tidigare. Det är mycket mer tydligt
på skattemyndigheternas hemsida, och de har utbildat sin personal i hur
man kan sponsra. Jag vet att kultur och näringsliv också bedriver ett
omfattande upplysningsarbete.

Svar på
interpellationer

Det är inte på något sätt omöjligt att sponsra kultur, men det finns många som fortfarande tror det. Här har vi ett stort arbete att göra, och det är bland annat någonting som jag tänker fortsätta att driva nu under våren.

Anf. 12 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Jag tror att vi sparar debatten om public service till en annan gång, för vi har inte så många minuter i våra inlägg. Men vi kan gärna ha både en debatt och en dialog tillsammans.

Det är ett viktigt mål för regeringen att sänka skatten. Jo, vi har märkt det. Vi märker också att de som främst betalar detta är exempelvis sjuka, utförsäkrade och arbetslösa. Om vi är överens om målet att kulturen ska vara tillgänglig – ett verktyg för att bli en starkare människa, få bättre självförtroende och förverkliga sina drömmar, för alla människor, också barnen – är de ökade klyftorna och den ökade barnfattigdomen naturligtvis också ett bekymmer för det som är ett kulturpolitiskt mål.

Jag tyckte att jag inledningsvis var väldigt tydlig: Socialdemokraterna och jag är inte emot kultursponsring, men vi är intresserade av att se att målet om ökad kultursponsring inte är något som styr verksamheten i en riktning som inte är de andra kulturpolitiska målen om delaktighet och så vidare. Kulturministern och jag är överens om armlängds avstånd, men vi måste ändå tillåtas att ställa frågan och inte reflexionslöst gå in på sponsorspåret som jag känner att det finns en risk för. Leder ökad sponsring till en styrning av kulturen? Det är inte svårt att se att Göteborgsoperan har lättare att få sponsormedel än en fri teatergrupp, stor eller liten. Vad kommer det i sin förlängning att ha för betydelse för kulturens utveckling i landet?

Det är återigen där som det måste vara tillåtet att inte oreflekterat säga att all kultursponsring bara kommer att vara av godo och leda till gott, för det vet vi inte riktigt än. Kulturministern och Kulturrådet har en plan för hur detta ska öka, och vi kommer att följa arbetet.

Då blir min fundering: Är det den nya utvärderingsmyndigheten som kommer att få det uppdraget, eller är det Kulturrådet i sig självt? Då både gör man och utvärderar man sig själv, och poängen med utvärderingsmyndigheten var väl att någon gör och någon annan utvärderar för att vi ska få en bättre balans. Det var det rent konkreta.

I går besökte hela utskottet Palatset ett stenkast härifrån. Det är ett fantastiskt projekt, där barnen har satts i fokus. Varje vuxen som jobbar i detta projekt har ett barn som mentor som ställer deras föreställningar om vad barn vill ha, både att äta och att ha som kulturupplevelse, stundom på kant.

Palatset är än så länge en stor byggarbetsplats, och det hade aldrig kommit så långt utan starka sponsorinslag. Det är de privata pengarna som hittills har skapat det. Men skaparna och idéskaparna själva uttrycker också en stor besvikelse över avsaknaden av offentliga medel och betonar att förutsättningen för att Palatset ska bli det drömhäuset för barn som det är avsett att vara är att det sker en växelverkan mellan privata och offentliga medel. Det är just det vi måste åstadkomma, att det inte blir ett antingen-eller.

Anf. 13 ROLAND UTBULT (KD):

Fru talman! Jag tänkte ta upp relationen mellan den kulturella institutionen och företaget som sponsrar. Vi får se om ministern hinner kommentera det.

En institution som tar emot sponsring måste vara medveten om att det finns en viss risk att det sponsrande företaget försöker påverka den konstnärliga inriktningen i verksamheten. Det finns naturligtvis ett visst spänningsfält här. För att ett företag ska få göra avdrag för den summa de har använt för sponsring krävs det en del motprestationer från den sponsrade föreningen, organisationen eller institutionen. Det ska motsvara i stort sett den sponsring som man får i form av till exempel biljetter. Biljetter kan knappast vara med och påverka innehållet. Det indirekta värdet till exempel av att företagets namn förknippas med verksamheten kan också vara svårt att beräkna, och det kan vara svårt för företaget att göra avdrag för det.

Jag tror att det här är ganska självsanerande, för företaget är nog inte särskilt intresserat av att påverka innehållet i en kulturell verksamhet. Det vore ganska korkat – eller hur? Ibsen är ju Ibsen och lär så förbli, och Strindberg är Strindberg. Det är väl ingen som vill gå in och påverka själva innehållet om vi tar de exemplen. Däremot vill man förknippas med en god kultur, likaväl som många företag vill förknippas med socialt engagemang. Det stärker företagets varumärke, och det kan vara guld värt för ett företag.

Anf. 14 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag ska börja med att kommentera det som Roland Utbult sade. Uttrycket var ”självsanerande”, men jag ser inte någon risk i egentlig mening att institutionerna skulle låta sig påverkas i den meningen. Så stor kommer nog kultursponsringen dess värre inte att bli i Sverige. Mycket av det kan ha historiska skäl. Vi har en utbyggd infrastruktur på kulturområdet som en del länder inte har. Vi kan jämföra med USA, som egentligen inte har någon nationell kulturbudget att tala om. Det man har är bara en bråkdel av vad vi själva har i det lilla landet Sverige.

Berit Högman talade om att kulturen ska vara tillgänglig. Det är självklart, och det är det som vi arbetar för. Det är också väldigt tydligt uttryckt i de nationella kulturpolitiska målen. Det är bland annat det mål som inte har funnits tidigare men som nu finns, det vill säga barns och ungas rätt till kultur. Det är någonting som vi implementerar på alla möjliga olika sätt, inte minst i skolan genom Skapande skola, för att alla ska få en chans att möta kulturens olika uttryck så tidigt som det någonsin går.

Sedan är frågan i vad mån sponsringen också kan bidra till att nå flera. Jag tror att den kan det. För mig – och det tror jag gäller också Berit Högman – kan sponsring innebära lite extra projektpengar, men framför allt är sponsringen och företagens engagemang i en publik verksamhet ett sätt att nå grupper som kanske annars inte hade kommit till en given institution eller vad det vara må.

Det finns flera goda exempel, och det är dem vi ska lära av. Jag hörde att Norrbottensteatern hade fått miljonbidrag från LKAB för barnteater i Malmfälten och genom detta fått nytt samarbete med andra privata före-

tag och kommersiella aktörer i Norrbotten. Detsamma gäller Vadste-naakademin, med lokala intressenter, och Rackstadmuseet i Arvika. Vi kan göra en lång lista.

Det finns många goda exempel att lära av där man faktiskt har lyckats förmå företagen att känna ett engagemang, med den givna respekt som det ska vara för kulturens egenvärde och den konstnärliga friheten.

Det är därför jag säger att vi under mandatperioden behöver ha inte bara ett utan kanske flera olika seminarier för att lyfta fram de goda exempel som faktiskt finns, inte bara i de större städerna för de stora institutionerna utan också lokalt.

Idrotten får mellan 4 och 5 miljarder i sponsring. Det finns enligt regelverket egentligen ingen större skillnad mellan att sponsra kultur eller att sponsra idrott. Därför tycker jag att det är viktigt att diskutera vad vi kan göra för att öka kunskapen och möjligheterna att se vad det kan ge för alla parter – för publiken, för företaget och för institutionen – om vi kan öka kultursponsringen.

Berit Högman nämnde Göteborgsoperan. Jag tror att 4–5 procent av omsättningen kommer från sponsormedel. De har varit väldigt lyckosamma, men det handlar fortfarande om bara 4–5 procent. Jag tror inte att någon där kan känna att det på något sätt har inkräktat på den konstnärliga friheten.

Anf. 15 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Jag har en konkret idé när vi går vidare med begreppet kulturen som tillväxtfaktor.

I går hade jag tillfälle att samtala med företrädare för Tillväxtverket om det arbetet och om användningen av de 70 miljonerna. Det är spännande och intressant.

Men det finns en vändning i detta som innebär att kulturskaparna ska lära sig entreprenörskap. Okej, det behövs säkert. Men ingenjörerna behöver också humanismen.

Om vi ser på barnen kan det var lätt att se det. Men när vi kommer till högre utbildning måste vi stimulera flervetenskap. Vi måste stimulera flervetenskaplig forskning för att se hur humaniora berikar också tekniken, så att det inte blir ett undantag. LKAB:s satsning på barnteatern kan ha många skäl. Man vill att folk ska kunna bo i Kiruna och jobba i deras gruva. Men sedan kan det finnas andra skäl.

Jag tycker att det finns all anledning att tänka i bägge riktningarna när det gäller att skapa förståelse för de kulturella värdena. Gärna fler kulturarbetare, men jag tror att väldigt få kulturarbetare blir skapare just för att starta ett företag, utan man skapar av helt andra skäl. Men det finns ingen motsättning, så låt oss göra det, fast låt oss också göra tvärtom.

Sedan vill jag repetera min fråga: Kommer utvärderingsmyndigheten att särskilt se på utveckling av sponsorfrågan på kulturområdet?

Anf. 16 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! En av uppgifterna för den nya analysmyndighet som ska börja verka senare under våren är att se på hur samverkansmodellen, som vi ska diskutera om en liten stund, men naturligtvis också hur hela kulturområdet ser ut och fungerar. Nu har vi egentligen statistik och utvär-

deringar för bara den offentligt finansierade kulturen, men den är trots allt mindre. Vi har en ideellt driven kultur, och vi har en kommersiellt driven kultur. Hur samverkar de? Vad kan man göra för att kulturen ska ta mer plats?

Min tanke – det tror jag inte heller att Berit Högman någonsin har trott – är inte att kultursponsringen på något sätt skulle ersätta offentlig finansiering. Det är ett välkommet tillskott, men det handlar fortfarande mer om att nå nya grupper och att låta kulturen ta mer plats än att ersätta skattepengar med näringslivspengar.

När det gäller forskning drev jag och övriga i regeringen – i den forskningsproposition som togs fram under Lars Leijonborgs tid – att humaniora skulle få mer pengar än man hade fått under tidigare regeringar, och så har det också blivit. Jag vill minnas att ökningen var 30–40 miljoner, men det ska jag låta vara osagt, för den siffran behöver jag kontrollera. Men humaniora lyftes fram på ett sätt som inte hade skett tidigare.

Jag håller helt med Berit Högman om att en vision inte bara är att kulturskapare ska bli bättre på juridik, marknadsföring, ekonomi och nätverkande. Det är ju viktigt om man ska kunna leva på sin konst och kulturen ska ta mer plats. Men det gäller också att konstnärer ska kunna få en given plats i bolagsstyrelser på samma sätt som jurister, ekonomer och tekniker – inte för att primärt hänga upp tavlor på väggarna utan därför att man har ett annat sätt att tänka, en annan konstnärlig frågeställning. Det tror jag skulle vara väldigt värdefullt inte minst för näringslivet. Detta ligger också bakom mycket av den satsning som vi har gjort mellan Närings- och Kulturdepartementen på kulturella och kreativa näringar.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2010/11:177 om portföljmodellen

Anf. 17 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag ska först be om ursäkt för att Berit Högmans namn har blivit felstavat i det skriftliga interpellationssvaret.

Berit Högman har ställt frågor till mig med anledning av den kultursamverkansmodell som trädde i kraft vid årsskiftet. Jag utgår från att det är denna modell som avses i interpellationen. Berit Högman frågar

- om det är min avsikt att verka för möjligheten att få sponsormedel att vara ett kriterium som kommer att stå över det konstnärliga och kulturella värdet av vad en institution producerar i en region
- om jag avser att verka för att, om sponsringen ökar, sänka statsanslagen till regionerna, för att på så sätt bidra till ytterligare skattesänkningar
- vad jag avser att göra för att säkerställa att kultursamverkansmodellen blir en demokratireform

- vad jag avser att göra så att de institutioner som anslår ökade regionala anslag till sina kulturinstitutioner, får motsvarande anslagsökning från staten.

Låt mig inledningsvis konstatera att kultursamverkansmodellen innebär att regionerna får ett ökat inflytande och ansvar för kulturen. Samtidigt kvarstår statens övergripande strategiska ansvar för den nationella kulturpolitiken. Därmed fortsätter och vidareutvecklas det viktiga gemensamma ansvar som stat, landsting och kommuner delar på sedan lång tid tillbaka inom det kulturpolitiska området. Jag vill poängtera att det sedan lång tid tillbaka ofta är landsting och kommuner som är huvudmän för och de största bidragsgivarna till många kulturverksamheter runt om i landet.

Kultursamverkansmodellen innebär nya former för dialog och samverkan mellan staten och landstingen men också med viktiga kulturaktörer inom det civila samhället och med de professionella kulturskaparna. Vi får även en ökad dialog och samverkan mellan landstingen och kommunerna i respektive län. Ökad dialog och kunskap mellan olika aktörer är mycket positivt för kulturens möjligheter att utvecklas. Vi kommer självfallet att fortsätta att noga följa reformens effekter för olika landsting.

Genom att landstingen övertar ansvaret för att fördela vissa statliga medel, i stället för att Statens kulturråd gör det, kommer besluten om bidragsfördelningen närmare medborgarna.

Modellen har redan fått till följd att kulturen kommit högre upp på den politiska dagordningen i många län. Det offentliga samtalet om kulturen har fått ny energi. Sammantaget är det positivt för både kultursamma, medborgarna och publiken att kulturen och dess roll blir synlig och tydlig i dessa sammanhang.

Det är även glädjande att kulturen tilldelas mer pengar i de regionala och kommunala budgetarna. Däremot bygger varken den statliga bidragsgivning som sker inom ramen för kultursamverkansmodellen eller bidragsgivningen till verksamheter i de övriga länen på någon princip om att staten med automatik ska följa anslagshöjningar som sker på regional och lokal nivå.

Vad gäller frågorna om sponsring menar jag att det är positivt att vi får ett intresse bland flera aktörer i Sverige för att vara med och finansiera kulturen och dess utveckling. Sponsring ökar kulturens möjligheter att växa och vara mindre beroende av pengainflöden från endast offentliga bidragsgivare. Kulturen får då bredare förutsättningar att verka konstnärligt – det är inte tvärtom, som Berit Högman tycks tro. Jag har i interpellationsdebatten, som vi alldeles nyss genomfört, gett min syn på de frågor om sponsring som Berit Högman särskilt ställt till mig i detta ämne.

Anf. 18 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Vi kvittar felskrivningen av mitt namn mot att jag kallade samverkansmodellen för portföljmodellen. Det blir så när man far runt i landet och använder olika begrepp. Men vi här i salen vet i alla fall vad vi pratar om. Det handlar om samverkansmodellen.

Vi kommer noga att följa reformens effekter för olika landsting, säger ministern i sitt svar. Det är bra. Men vi kan tänka oss situationen en bit längre fram. Vad är det som händer när alla län har fått sina portföljer? Då kvarstår ändå frågan: Hur uppstår dynamiken?

Man kan titta på dem som nu har fått detta. Då ska vi ha klart för oss att det i alla fall är tre län som lever på tillväxt till följd av befolkningsökning – och de gör det ganska bra. Det gör Skåne, Västra Götaland och Halland. Hur hade diskussionen gått, tror ministern, om vi hade börjat med tre län som inte har dessa förutsättningar, Västernorrland, Jämtland eller Värmland? Hade diskussionen då blivit en annan?

Det här var ju regioner som ändå utgick från att om de satsade skulle staten satsa tillbaka. Nu gjorde staten det i en liten omfattning, 1,7 miljoner. Men ministern har varit tydlig med att detta inte är en ekonomisk reform. Det är en demokratisk reform.

Det kan mycket väl vara så att det här innebär ett lyft och ger kulturdebatten och insikten om kulturens betydelse energi. Men som vi tidigare sade består två tredjedelar av kulturen av andra saker, den ideella sektorn, samlingslokaler och annan infrastruktur som gör kulturen möjlig. Det har där funnits en kritik mot att den demokratiska dialogen inte har nått dem. Det har varit heldagskonferenser, och man har inte råd att ta ledigt från jobbet. Man tillhör en liten organisation och kommer därmed inte in. Det finns då en risk att detta blir en demokratisk dialog för redan etablerade, en politisk elit eller en kulturelit som ändå inte skapar någonting annat.

Det handlar om en tydlighet när det gäller vad det är vi mäter effekterna mot. För rent kulturpolitiskt har egentligen ingenting hänt. Man har fått pengar till det man redan hade pengar till. Det är egentligen en kontoöverföring. Det hade räckt med två kamrerer för att åstadkomma det. Men sedan vill vi åstadkomma någonting annat, en dynamisk utveckling av kulturlivet.

Då blir min fundering: Är statsrådet beredd att fundera över ekonomiska incitament för att nå ett större samspel mellan det ideella och det professionella och ett större samspel eller en större samverkan mellan olika län, mellan olika läns institutioner? På vilket sätt kan staten, regeringen, kulturministern och Kulturrådet bidra till att det blir en dynamisk utveckling? För det finns i dag ingenting i reformen i sig som säger det.

En demokratisk dialog kan vara en dialog, men man kan ändå sitta på sin egen position och försvara sin institution eller sitt föreningsliv, och så har vi inte åstadkommit något mot målen. Det var min fundering.

Anf. 19 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Portfölj, koffert eller samverkan – kärt barn har många namn. Nu räknade Berit Högman bara upp tre av de regioner som gick in från årsskiftet. Jag tror att Berit Högman nämnde Västra Götaland, Halland och Skåne som exempel på regioner med stark tillväxt och befolkningsstillströmning. Men Berit Högman nämnde inte två andra regioner, Gotland och Norrbotten, som inte är i riktigt samma situation. Norrbotten är ett län som tappar i befolkning, även om det går bra, inte minst när det gäller tillväxten av jobb i stora delar av Norrbotten. Men i Norrbotten var man väldigt angelägen om att få finnas med i reformen redan år ett, trots

att man inte var direkt utpekad i Kulturrådets planer. Där har det också varit ett stort engagemang och en skjuts i debatten.

Jag vet, eftersom jag har följt den här processen och drivit den, att det från början fanns en stark oro: Är det här statens sätt att dra sig undan, att abdikera? Blir det mindre pengar nu?

Det har det inte blivit. Det har till och med blivit något mer pengar på sina håll. Vi har hela tiden också sagt, vilket Berit Högman nämnde, att det här inte är en ekonomisk reform. Det är en demokratisk reform. Den energi, som jag också hörde Berit Högman nämna, som jag har mött på många håll är ett resultat av helt nya möten. Det var bland annat det som Kulturutredningen upplevde när man under sitt arbete framför allt reste runt i landet och träffade intressenter och förde samman människor som arbetar gemensamt för kulturen som aldrig någonsin hade mötts.

Men någonstans kan jag i Berit Högmans resonemang i alla fall höra det som man nästan alltid hör från Socialdemokraterna: Kommer det inte mer pengar så händer ingenting. Det är klart att det kan hända mycket mer med samma medel. Även om statens andel till regionerna inte har förändrats så mycket – det är inte mindre pengar, vill jag ändå påpeka – kan man göra mycket med det man redan har.

Hur kompetenta de än är på Kulturrådet – för det är de verkligen – blir det inte riktigt samma sak som när det professionella kulturlivet, institutionerna, politikerna och det ideella kulturlivet regionalt träffas, som de nu gjort under en längre tid på nya möten.

Det är klart att det alltid finns en oro – och den ska vi ha respekt för – när man gör en större förändring, för det här är verkligen en stor förändring.

Jag hade så sent som för en dryg vecka sedan ånyo ett möte med delar av den civila sektorn uppe på Kulturdepartementet. Det var just på kvällstid för att så många som möjligt skulle kunna komma. Det var representanter för bland annat Ideell kulturallians. Det är mycket positivt som händer. De har också egna möten. Klys har fått medel så att deras representanter kan delta i de här dialogerna och tillföra det som de kan på det professionella området.

När jag nu hör vad som händer och vet att tio, kanske till och med tolv, regioner står på tur för att gå in i samverkansmodellen från årsskiftet blir jag väldigt glad. Men eftersom det är en stor förändring och en ny process måste man hela tiden var vaksam: Vad behöver vi göra för att det ska bli bättre?

Det gäller naturligtvis de treåriga planerna, som landstingen tar fram. Det behöver man skruva på vartefter. SKL följer det här med stort intresse och utbildar sitt folk för att man ska kunna delta på ett professionellt vis. Det gäller Kulturrådet. Det gäller naturligtvis också den analysmyndighet som snart börjar arbeta och som ska utveckla själva modellen.

Det här kommer vi att få arbeta med hela tiden. Men jag är full av tillförsikt och glad över att det redan har fallit så väl ut.

Anf. 20 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Ja, det ska vi naturligtvis gemensamt glädjas åt. Därför tycker jag att det är viktigt att se på detta. Ministern säger: Vi kommer noga att följa reformens effekter för olika landsting. Då är det ändå viktigt att bestämma vilka effekter det handlar om. Vilka mål är det? Hand-

lar det om de allmänna kulturpolitiska målen? Handlar det om en högre grad av demokratiseringsprocess? Vem avgör det? Handlar det om ett högre självbestämmande i regionen? Kan vi se det?

Jag kan konstatera att nästa steg, när vi har alla samverkansmodeller på plats, är att fråga hur dynamiken skapas därför att då äger varje län och region sin egen påse. Kommer vi i framtiden att se att det för att man ska kunna skapa en ny stor kostsam verksamhet krävs att en läggs ned någon annanstans? Ministern har nämligen varit så tydlig i att detta inte är någon ekonomisk reform utan en demokratisk reform. Då måste vi mäta mot dessa mål.

Jag konstaterar också att ministern tillhör en regering vars statsminister alltid säger att kommuner och landsting har att värna kärnverksamheterna, och vi vet att kulturen inte är lagreglerad på samma sätt som äldreomsorgen, sjukvården eller skolan. Vi vet att vi alltid får vara i opposition på det sättet. Just nu känns det inte som att det finns en verklig dragkraft i att se att kulturen är lika viktig som sjukvården eller någonting annat. Jag tror att det är mot bakgrund av det som SKL också vill ha denna så kallade cultural plan som ett sätt att fortsätta göra kulturplanerna.

Men det är klart att jag är bekymrad över att Thomas Idergard på en tankesmedja närstående er säger att kommunerna satsar en massa onödiga pengar på idrottshallar och samlingslokaler. Då kommer kulturministerns ord aldrig att landa i en verklighet där också våra gemensamma visioner om kulturens utrymme ges plats. Vi behöver inte alltid prata om mer pengar. Jag håller med om det.

Men jag har ändå en fundering. När kontrakten är skrivna – jag vet inte om det är 20 eller 23 i slutändan – hur uppstår då dynamiken? Var skapas incitamenten för det som ska bli utveckling? Även om dialogen och lusten hos kulturverksamma i dag har ökat finns det ingenting i praktiken som visar att det är någonting annat än en kontoplanshantering. Det måste vi ändå vara överens om.

Anf. 21 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Jag har också tagit del av det som Thomas Idergard har framfört. Jag kan säga att jag har hört samma synpunkter från representanter från den rödgröna sidan. Den här åsikten finns alltså även på andra håll, men jag håller inte med honom. Jag tror att jag också har framfört det i flera olika sammanhanget för det är min absoluta övertygelse.

Jag kan också se stöd i det som SKL ofta framför, nämligen att den region som inte satsar på eller beaktar kulturen och idrotten blir en plats, en ort och en region där ingen människa vill bo. Därifrån flyttar man. Det är en uppfattning som jag också har.

Vi har de nationella kulturpolitiska målen. De är styrande också för det arbete som bedrivs inom ramen för samverkansmodellen. Men eftersom Sverige skiljer sig från norr till söder, från storstad till glesbygd är det självklart att det inte kan vara samma kulturpolitik i hela landet. Det trodde man länge. Det döptes av flera – inte av mig – till containermodellen. Man trodde att man skulle kunna trycka ut samma sorts kulturpolitik över hela landet. Det kan man inte. Det är bland annat därför som den här regionaltanken har vuxit sig så stark.

Kulturen diskuteras egentligen mer nu än någonsin tidigare. Jag delar därför inte Berit Högmans oro för att kulturen på något sätt skulle marginaliseras bara för att det inte finns en speciell lag som främjar just kulturen. Vi pratar mer om kultur på ett helt annat sätt därför att vi ser att kulturen spelar roll på så många andra områden, inte bara som ett värde i sig, vilket kulturen har. Den kan också spela en roll i skolarbetet, bland annat genom Skapande skola, och i den regionala planeringen. SKL skriver till exempel följande när man erbjuder utbildningar under våren 2011: Kultur- och idrottsområdena har alltmer blivit framgångsfaktorer i arbetet med samhällsutveckling. Sedan utvecklar man detta.

Det finns på många håll en syn att kulturen kan ta plats också när det handlar om turism och hälsa, bland annat kultur på recept som jag hoppas ska kunna utvecklas mycket mer.

Dessutom ligger vi i topp i Europa på nästan alla områden när det handlar om hur mycket vi går på museer, läser, spelar teater, går på teater, går i studiecirkel, besöker bibliotek eller vad det vara må. Och detta intresse ökar, mycket tack vare att människor har mer pengar kvar efter skatt än tidigare. Det visar också SCB:s undersökningar. Vi lägger en större del på kultur och fritid när vi får mer pengar kvar. Detta gynnar självfallet hela kultursektorn. Den oron finns därför inte, i alla fall inte hos mig.

Sedan är det väl givet att man i den nya kultursamverkansmodellen kan hitta nya former av samarbete. Den ena regionen kanske väljer att satsa mer på musikområdet när man ser att man också kan turnera och samverka med grannregionen – jag vet att dessa diskussioner finns – och någon annan region kanske satsar mer på exempelvis scenkonsten och turnéer.

Detta ska inte vi lägga oss i. Det är det som är själva principen från statens sida. Detta ska få växa fram i dialog med medborgarna och med de aktiva på de helt nya arenor och mötesplatser som nu finns. Engagemanget och stödet för kulturen ökar nämligen genom detta. Men det är fortfarande de nationella kulturpolitiska målen som styr. Men hur man väljer att organisera, satsa eller vad det nu kan vara är upp till regionerna. Det är själva poängen med detta, för det är en demokratireform.

Anf. 22 BERIT HÖGMAN (S):

Fru talman! Statsrådet talar fortfarande delvis med kluven tunga. Vi ska inte lägga oss i vad regionerna gör. Ändå begärde Kulturrådet in detaljerade uppgifter innan pengarna betalades ut för att säkerställa att statens pengar gick till det som staten avsåg. Det är inget fel i det. Det är väl renhårigt att göra det.

Kulturministern säger att vi inte ska lägga oss i vad regionerna gör. Men vi gör det genom att ha denna dialogmodell. Ingen har hittills kunnat svara mig vad som händer om en region exempelvis av ekonomiska skäl säger att man vill lägga ned sin teaterinstitution till förmån för någonting annat. Kommer Kulturrådet att då lägga in ett veto om att det är tänkt att det ska se olika ut? Det är klart att det ser olika ut, och ska se olika ut, över landet, och det är tur.

Men vi kan ändå önska att exempelvis Stockholms stad skulle lägga lika mycket per invånare på kultur som man gör i Umeå eller i Forshaga.

Då skulle vi kunna få ett rejält lyft och kanske en och annan krona över för att göra kulturen ytterligare tillgänglig.

Statsrådet säger att skattesänkningen har bidragit till kulturkonsumtion. Naturligtvis är det så. Men den har också bidragit till ökade klyftor. Det är det som bland annat idrottsrörelsen ser tydligt nu. Det blir lite fler föräldrar som får skriva till Majblomman för att be om gympaskor till barnen. Ett sådant samhälle ska vi inte ha. Vi ska ha ett samhälle där kulturen faktiskt är tillgänglig för alla och särskilt för barnen.

Jag tackar för dagens debatt, och vi får all anledning att återkomma. Vi är överens om en hel del, men det finns en hel del att reda ut.

Anf. 23 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSON LILJE-ROTH (M):

Fru talman! Vi är säkert överens om en hel del. Sedan vet jag inte om vi någonsin kommer att reda ut det som vi inte är överens om. Det kommer vi nog fortsatt att vara icke överens om eftersom detta handlar om politik och om olika politiska inriktningar.

Jag vet, för att tala klartext, att det har varit en hel del diskussioner mellan några av regionerna och Kulturrådet när det handlade om de detaljerade planer som begärdes in. Jag har också haft möten med dessa parter. Nu har man hittat en form som jag förstår att alla är nöjda med. Det är inte meningen att man ska begära in detaljerade planer. Det är därför som vi också behöver skruva på denna modell vartefter.

Eftersom jag regelbundet träffar representanter för bland annat Malmö, Halland, Gotland, Norrbotten och Västra Götaland och flera andra vet jag att man tycker att det har blivit allt bättre dialoger och allt bättre samtal. På flera håll har man också valt att satsa mer på kulturen inom gällande budget- och skatteram. Det kan jag bara välkomna. Jag tror att ett samhälle som satsar mer på kultur blir ett mer hållbart samhälle ur alla aspekter.

Berit Högman nämnde Stockholm. Stockholm är väl försett med kultur. Det räcker med att öppna en morgontidning för att se vad som sker under helgerna. Vare sig man väljer att lägga dubbelt så mycket eller inte på kulturen kan vi se att det kanske inte är i Stockholm som problemen finns. Här finns ett så rikt kulturliv, och det kan vi bara glädjas åt. Jag skulle önska att det gällde många fler orter i Sverige.

Jag hoppas att detta också kommer att ske nu när man får de nya kontaktytorna, de nya mötena och det ökade engagemanget – inte bara från politikernas sida utan framför allt från medborgarnas sida. Man märker vad kulturen kan betyda för en ort både i stolthet och glädje och inte minst i nya jobb.

Avslutningsvis: När det gäller idrotten delar jag Berit Högmans uppfattning. Det är viktigt att alla barn får möjlighet att idrotta. Det är också därför vi har permanentat Idrottslyftet med ytterligare 500 miljoner kronor per år till Riksidrottsförbundet – för att fler barn och unga ska få chans att pröva olika idrotter.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2010/11:65 till civilutskottet

Motion
2010/11:N2 till näringsutskottet

7 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Arbetsmarknadsutskottets betänkande
2010/11:AU4 Borttagande av kravet på samtycke för behandling av vissa
personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Näringsutskottets utlåtande
2010/11:NU10 På väg mot en inre marknadsakt

Justitieutskottets betänkande
2010/11:JuU13 Särskild utlänningskontroll

Konstitutionsutskottets betänkanden
2010/11:KU19 Riksdagens arbetsformer m.m.
2010/11:KU24 Kommunala och regionala frågor

Finansutskottets betänkande
2010/11:FiU22 Riksrevisionens styrelses framställning om statens betal-
ningar

Kulturutskottets betänkande
2010/11:KrU5 Mediefrågor

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande
2010/11:MJU13 Skogspolitik

8 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställts

den 11 februari

2010/11:202 Bekämpande av fusk vid utbildningar till hyresrätter
av *Amineh Kakabaveh* (V)
till statsrådet Stefan Attefall (KD)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabb-
protokoll tisdagen den 15 februari.

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 11 februari

2010/11:293 Undantag för sparbankerna

av *Ulla Andersson* (V)

till statsrådet Peter Norman (M)

2010/11:294 Statliga bolags hantering av alkohol

av *Ulla Andersson* (V)

till statsrådet Peter Norman (M)

2010/11:295 Hot mot Västerdalälven

av *Jan Lindholm* (MP)

till miljöminister Andreas Carlgren (C)

2010/11:296 Livstids fängelse för barn

av *Eva Olofsson* (V)

till utrikesminister Carl Bildt (M)

2010/11:297 Stulna hyrbilar

av *Krister Örnfjäder* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

2010/11:298 Mervärdesskattens framtid

av *Hans Olsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2010/11:299 Effektivare regler vid överskuldssättning

av *Anders Karlsson* (S)

till justitieminister Beatrice Ask (M)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 februari.

10 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 10 februari

2010/11:256 Ungdomsarbetslöshet

av *Hannah Bergstedt* (S)

till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 15 februari.

Prot. 2010/11:58
11 februari

11 § Kammaren åtskildes kl. 10.11.

Förhandlingarna leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

KATHRIN FLOSSING

/Eva-Lena Ekman

1 § Meddelande om aktuell debatt	1
2 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	2
3 § Svar på interpellation 2010/11:175 om Strindbergsjubileet 2012	2
Anf. 1 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	2
Anf. 2 BERIT HÖGMAN (S).....	3
Anf. 3 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	3
Anf. 4 BERIT HÖGMAN (S).....	4
Anf. 5 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	5
Anf. 6 BERIT HÖGMAN (S).....	5
Anf. 7 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	6
4 § Svar på interpellation 2010/11:176 om kultursponsring	6
Anf. 8 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	6
Anf. 9 BERIT HÖGMAN (S).....	7
Anf. 10 ROLAND UTBULT (KD).....	8
Anf. 11 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	9
Anf. 12 BERIT HÖGMAN (S).....	10
Anf. 13 ROLAND UTBULT (KD).....	11
Anf. 14 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	11
Anf. 15 BERIT HÖGMAN (S).....	12
Anf. 16 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	12
5 § Svar på interpellation 2010/11:177 om portföljmodellen	13
Anf. 17 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	13
Anf. 18 BERIT HÖGMAN (S).....	14
Anf. 19 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	15
Anf. 20 BERIT HÖGMAN (S).....	16
Anf. 21 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	17
Anf. 22 BERIT HÖGMAN (S).....	18
Anf. 23 Kultur- och idrottsminister LENA ADELSOHN LILJEROTH (M).....	19
6 § Hänvisning av ärenden till utskott	20
7 § Bordläggning.....	20
8 § Anmälan om interpellation	20
9 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	21

Prot. 2010/11:58
11 februari

10 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	21
11 § Kammaren åtskildes kl. 10.11.	22

